Бучацький ліцей
Бучацької міської ради

48403, м. Бучач, вул. Лисенка, 2, тел. 0934754746, e-mail: lyceumbuch@gmail.com*, код ЄДРПОУ 44797264*

Наказ

01.09.2026 *№ 112*
-од

Про затвердження Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми

Положення є локальним нормативним актом Ліцею та розроблено відповідно до: Конституції України; Конвенції ООН про права дитини; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про повну загальну середню освіту»; Закону України «Про охорону дитинства»; Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; Закону України «Про захист персональних даних»; Кодексу України про адміністративні правопорушення; Кримінального кодексу України; Постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»; Постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми»; Постанови Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми»; Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2020 р. за № 111/34394; Наказу Міністерства освіти і науки України від 18.06.2026 № 961 «Про внесення змін до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та Порядку застосування заходів виховного впливу», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.06.2026 р. за № 1078/46472,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та внести зміни до Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми Бучацькому ліцеї Бучацької міської ради (Додаток 1).
2. Затвердити форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (Додаток 2)
3. Затвердити форми реєстрації внутрішнього інциденту (журнал безпеки) (Додаток 3)
4. Затвердити форми анкети анонімного опитування для дітей (Додаток 4)
5. Протокол засідання комісії з розгляду випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми (Додаток 5)
6. Примірний перелік номерів телефонів та служб для звернення дітей по допомогу у випадку насильства та жорстокого поводження з ними (Додаток 6)

7. Призначити уповноваженою особою за здійснення невідкладних заходів реагування у випадках виявлення фактів насильства та жорстокого поводження з дітьми та отримання заяв, повідомлень від постраждалої особи заступника директора з виховної роботи Красну Н.В.

8. Заступнику директора з виховної роботи:

8.1. Ознайомити працівників закладу освіти з Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми та інформацією про захист дітей від усіх форм насильства.

До 15.09.2026 р.

8.2. Провести інформаційно-роз'яснювальну роботу з педагогічними працівниками щодо реалізації норм Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 18.06.2026 № 961 та постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми».

До 15.09.2026 р.

8.3. У разі виявлення фактів насильства та жорстокого поводження з дітьми за допомогою телефонного зв'язку або електронної пошти інформувати Управління освіти, уповноважений підрозділ органу Національної поліції та службу у справах дітей (у разі коли постраждалою особою або кривдником є дитина), забезпечити надання медичної допомоги (у разі потреби) та зафіксувати необхідну інформацію в журналі реєстрації фактів виявлення про насильство та жорстоке поводження з дітьми за відповідною формою.

Постійно

8.4. Забезпечити проведення інформаційно-просвітницьких заходів, виховних програм, семінарів, тренінгів із питань запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженні з дітьми та за участі дітей.

Постійно

8.5. Відпрацювати алгоритм дій працівників закладу освіти в разі виявлення ознак чи факторів, що можуть вказувати на насильство, складні життєві обставини, жорстоке поводження з дитиною або ризики щодо їх виникнення стосовно дитини, із метою інформування адміністрації закладу освіти та планування подальших дій щодо заходів для надання медичної, психологічної або іншої допомоги.

01.09.2026 р.

8.6. Тримати під контролем оновлення на інформаційних стендах та офіційному вебсайті закладу освіти контактної інформації про уповноважених осіб із числа працівників закладу освіти для здійснення невідкладних заходів реагування у випадках виявлення фактів насильства та жорстокого поводження з дітьми та/або отримання заяв/повідомлень від постраждалої особи/інших осіб, службу підтримки постраждалих осіб, до яких слід звернутися у випадку насильства та жорстокого поводження, телефонів гарячих ліній.

Постійно

9. Працівникам ліцею в разі виявлення ознак чи факторів, що можуть вказувати на домашнє насильство, складні життєві обставини, жорстоке поводження з дитиною або ризики щодо їх виникнення стосовно дитини, необхідно проінформувати адміністрацію

ліцею з метою планування подальших дій щодо заходів для надання медичної, психологічної або іншої допомоги.

Постійно

10. Класним керівникам 1-11 класів:

10.1. Проводити роз'яснювальну роботу щодо запобігання та попередження насильства та жорстокого поводження з дітьми з батьківською громадськістю.

Постійно

10.2. Проводити зі здобувачами освіти інформаційно-просвітницькі заходи з питань запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню, у тому числі стосовно дітей та за участю дітей.

Постійно

11. Практичному психологу Олійник Р.І. та інспектору СОБ Олійник Н.О.:

11.1. Сприяти попередженню конфліктних ситуацій, що виникають під час освітнього процесу.

Постійно

11.2. Здійснити розробку та проведення профілактичних, інформаційно-освітніх заходів із метою захисту прав і свобод, формування у здобувачів освіти ціннісних життєвих навичок та моделей поведінки.

Постійно

11.3. Поновлювати на інформаційних стендах та офіційному сайті закладу освіти контактну інформацію про службу підтримки постраждалих осіб, до яких слід звернутися у випадку насильства та жорстокого поводження.

Постійно

11.4. Організувати роботу з постраждалими дітьми (у разі виявлення таких в межах своєї компетентності).

За потреби

12. Заступнику директора з виховної роботи Красній Н.В. розмістити цей наказ та Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми на офіційному сайті закладу освіти.

Вересень 2026 р.

12.1. Зобов'язати всіх учасників освітнього процесу протидіяти фактам насильства та жорстокого поводження з дітьми, створювати позитивний соціально-психологічний клімат у колективі, а в разі виявлення факту насильства та жорстокого поводження надати постраждалим інформацію про допомогу людям, що постраждали від насильства (де отримати медичну та юридичну допомогу, психологічну підтримку, які послуги надає держава тощо).

13. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор ліцею **Микола КИРНИЦЬКИЙ**

З наказом ознайомлені:
Красна Н.В.
Олійник Р.І.
Олійник Н.О.

Додаток 1

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Бучацькому ліцеї Бучацької міської ради

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає систему запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми у Бучацькому ліцеї Бучацької міської ради, механізми виявлення та повідомлення про випадки або підозру на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, порядок реагування на такі випадки, організацію допомоги та підтримки постраждалих, а також заходи щодо усунення причин і умов, які сприяли їх виникненню.

1.2. Положення є локальним нормативним актом Ліцею та розроблено відповідно до:

Конституції України;
Конвенції ООН про права дитини;
Закону України «Про освіту»;
Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
Закону України «Про охорону дитинства»;
Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;
Закону України «Про захист персональних даних»;
Кодексу України про адміністративні правопорушення;
Кримінального кодексу України;
Постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»;
Постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми»;
Постанови Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми»;
Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2020 р. за № 111/34394;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 18.06.2026 № 961 «Про внесення змін до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та Порядку застосування заходів виховного впливу», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.06.2026 р. за № 1078/46472;

Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом МОН України від 28.12.2019 № 1646;

Порядку застосування заходів виховного впливу, затвердженого наказом МОН України від 28.12.2019 № 1646 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України за № 112/34395;

Інших нормативно-правових актів України у сфері захисту прав та законних інтересів дітей.

Положення також розроблено з урахуванням офіційних рекомендацій та роз'яснень Міністерства освіти і науки України щодо оновлених підходів до запобігання та реагування на булінг, насильство та жорстоке поводження з дітьми.

1.3. Положення застосовується до всіх працівників Ліцею, здобувачів освіти, батьків або інших законних представників дітей, а також інших осіб, які перебувають на території Ліцею або беруть участь в організованих Ліцеєм заходах.

1.4. Положення поширюється на випадки, що відбуваються:

- у приміщеннях Ліцею;
- на території Ліцею;
- під час освітнього процесу;
- під час перерв;
- під час позакласних і позашкільних заходів;
- під час екскурсій, поїздок, олімпіад, конкурсів, змагань, конференцій та інших заходів, організованих Ліцеєм;
- із використанням інформаційно-комунікаційних технологій, якщо такі дії пов'язані з учасниками освітнього процесу або впливають на безпеку дитини в освітньому середовищі.

1.5. Основні терміни:

Булінг (цькування) — психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно іншого учасника цього колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси постраждалої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків;

Кривдник — учасник колективу, який вчинив насильство, зокрема булінг (цькування), стосовно іншого учасника цього колективу;

Постраждала особа — учасник колективу, стосовно якого вчинено насильство;

Свідок — особа, яка була очевидцем насильства або якій відомі будь-які обставини, що стосуються випадку насильства;

Учасники колективу — здобувачі освіти, працівники закладу освіти, інші особи залучені до освітнього процесу;

Безпечне освітнє середовище — сукупність умов у закладі освіти, що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних

норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливлюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин;

Насильство — це будь-які навмисні дії однієї людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

1.6. Ознаки насильства:

Про наявність ознак насильства може свідчити вчинення будь-якого умисного діяння, що вчиняється всупереч волі, бажання, без згоди постраждалої особи та порушує її права, свободи, законні інтереси та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків, зокрема:

- позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними;
- перешкоджання в отриманні освітніх та інших послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, поширення фото-, відео- та аудіоматеріалів знущань, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- будь-яка небажана форма вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток, фото-, відео- та аудіоматеріалів сексуального (інтимного) змісту;
- будь-які небажані фізичні дії, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення насильства особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно іншого учасника цього колективу.

Насильство вважається систематичним, якщо воно вчиняється два і більше разів протягом 12 місяців з дня реєстрації повідомлення про перший випадок насильства або з дня вчинення першого насильства (незалежно від наявності повідомлення та/або реєстрації повідомлення про перший випадок насильства).

ІІ. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ

2.1. Метою Положення є створення та підтримання в Ліцеї безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дітьми, забезпечення захисту прав і найкращих інтересів дитини.

2.2. Основними завданнями є:

- запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- формування культури нульової толерантності до насильства;

- виявлення та оцінювання факторів ризику;
- створення доступних і безпечних каналів повідомлення;
- забезпечення своечасного реагування;
- захист постраждалої дитини;
- не допущення травматизації;
- надання необхідної допомоги;
- визначення причин та умов, які сприяли виникненню випадку;
- усунення або мінімізація таких причин та умов;
- застосування заходів виховного впливу;
- моніторинг ефективності вжитих заходів.

2.3. Діяльність Ліцею ґрунтується на принципах:

законності; верховенства права; забезпечення найкращих інтересів дитини; поваги до гідності та прав людини; недискримінації; неупередженості; відкритості та прозорості; конфіденційності; захисту персональних даних; невідкладності реагування; комплексності; не допущення травматизації; відповідальності; нетерпимості до будь-яких форм насильства.

III. СИСТЕМА ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ ТА ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ

3.1. Запобігання насильству та жорстокому поводженню є постійною складовою діяльності Ліцею.

3.2. Система запобігання включає:

- оцінювання безпечності освітнього середовища та виявлення факторів ризику;
- розроблення та реалізацію профілактичних заходів;
- інформування учасників освітнього процесу та навчання працівників;
- формування у дітей навичок безпечної та ненасильницької поведінки;
- роботу психологічної служби та соціально-педагогічний супровід;
- роботу з батьками та забезпечення доступних каналів повідомлення;
- аналіз кожного випадку та моніторинг ефективності профілактичних заходів.

3.3. Під час добору працівників Ліцей здійснює передбачені законодавством заходи щодо перевірки кандидатів, зокрема документів, необхідних для допуску до роботи з дітьми, та враховує ризики, пов'язані із запобіганням насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

IV. ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ

4.1. Ліцей здійснює систематичне оцінювання ризиків виникнення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

4.2. Оцінювання може здійснюватися шляхом:

анкетування здобувачів освіти та анонімних опитувань;
аналізу звернень, конфліктних ситуацій та випадків булінгу;
аналізу інформації від працівників та аналізу безпечності приміщень і території;
аналізу ситуації у пансіоні та інших методів.

4.3. Особлива увага приділяється зонам та ситуаціям, у яких дитина може залишатися без належного нагляду.

4.4. За результатами оцінювання розробляються заходи щодо усунення або мінімізації виявлених ризиків.

4.5. Результати оцінювання використовуються для планування профілактичної роботи, але не можуть бути підставою для стигматизації окремих дітей або груп.

V. ІНФОРМУВАННЯ ТА НАВЧАННЯ

5.1. Ліцей забезпечує регулярне інформування здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших працівників, батьків або законних представників.

5.2. Інформування охоплює: форми та прояви насильства, жорстоке поводження, булінг, кібербулінг, домашнє насильство, ознаки небезпеки, порядок звернення по допомогу, алгоритми реагування, права дитини.

5.3. Працівники Ліцею проходять навчання щодо запобігання та реагування на насильство відповідно до вимог законодавства.

5.4. Здобувачі освіти навчаються способів безпечної поведінки, ненасильницького спілкування, конструктивного розв'язання конфліктів та звернення по допомогу.

VI. КАНАЛИ ПОВІДОМЛЕННЯ

6.1. Про можливий випадок насильства, жорстокого поводження або булінгу може повідомити: дитина, батьки або законні представники, педагогічний працівник, інший працівник Ліцею, свідок, інший учасник освітнього процесу, будь-яка особа, якій стало відомо про відповідні обставини.

6.2. Повідомлення може бути: усним, письмовим, електронним.

6.3. Дитина має право звернутися до будь-якого працівника Ліцею, якому вона довіряє.

6.4. Працівник, який отримав таке звернення, не має права відмовити дитині у прийнятті інформації та повинен діяти відповідно до цього Положення.

6.5. У доступних для дітей місцях розміщується інформація про способи звернення та номери служб, до яких можна звернутися по допомогу. Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513, передбачає примірний перелік таких номерів.

VII. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ

7.1. Дії працівника Ліцею:

7.1.1. Працівник, який виявив ознаки насильства або жорстокого поводження з дитиною, зобов'язаний:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з нею;
- за потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання дитині екстреної медичної допомоги;
- невідкладно звернутися до органів Національної поліції;

- повідомити директора, батьків або інших законних представників дитини у паперовій або електронній формі, крім випадків, коли директор, батьки або інші законні представники є кривдниками дитини;
- забезпечити нерозголошення отриманої інформації.

Ці обов'язки прямо передбачені пунктом 4 постанови КМУ № 1513.

7.1.2. Працівник не проводить самостійного розслідування та не здійснює допит дитини.

VIII. ДІЇ ДИРЕКТОРА ЛІЦЕЮ

8.1. Директор після отримання повідомлення організовує його розгляд відповідно до законодавства.

8.2. У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження директор забезпечує невідкладне інформування компетентних органів у строки та спосіб, визначені Порядком № 1513.

8.3. Директор забезпечує: безпеку дитини; надання необхідної допомоги; документування; взаємодію з батьками та відповідними службами; створення комісії; виконання рішень і рекомендацій; моніторинг результатів.

IX. КОМІСІЯ

9.1. У Ліцеї створюється комісія з розгляду випадків насильства або жорстокого поводження з дітьми.

9.2. Склад комісії формується та затверджується директором Ліцею відповідно до вимог Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513. Склад комісії не може бути меншим ніж п'ять осіб.

9.3. До складу комісії можуть входити: директор або визначена ним особа; педагогічні працівники; практичний психолог; соціальний педагог; представники інших служб та фахівці за потреби; інші особи, участь яких необхідна відповідно до законодавства.

9.4. До складу комісії не може входити працівник Ліцею, щодо якого надійшло повідомлення про можливе вчинення насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

9.5. Комісія:

- збирає інформацію щодо обставин та аналізує зібрану інформацію;
- оцінює потреби сторін у соціальних та психолого-педагогічних послугах;
- визначає причини та заходи для усунення причин, може рекомендувати відповідні програми;
- здійснює моніторинг ефективності допомоги та заходів.

Рішення комісії приймаються з обов'язковим дотриманням принципу найкращих інтересів дитини; комісія зобов'язана забезпечити право дитини бути вислуханою відповідно до її віку та рівня зрілості.

9.6. Положення не надає комісії повноважень щодо встановлення складу кримінального, адміністративного чи іншого правопорушення та визначення винуватості особи.

9.7. Практичний психолог не здійснює правову кваліфікацію події, не встановлює факт вчинення булінгу, не визначає винуватість особи та не здійснює самостійного розслідування. Практичний психолог у межах професійної компетентності бере участь в оцінюванні психологічних потреб дитини, наданні психологічної підтримки, підготовці рекомендацій щодо психолого-педагогічної допомоги та моніторингу її ефективності.

X. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

10.1. Реагування на випадки булінгу (цькування) здійснюється відповідно до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 18.06.2026 № 961.

10.2. Кожне повідомлення, що надійшло до директора Ліцею, реєструється у день його надходження. Якщо повідомлення надійшло у вихідний, святковий, інший неробочий день або в позаробочий час, що визначені відповідно до закону, його реєстрація відбувається в перший за ним робочий день.

Протягом однієї доби з дня реєстрації повідомлення керівник закладу освіти зобов'язаний його розглянути.

Особливості розгляду повідомлення про можливий випадок насильства у Ліцеї, визначаються Порядком реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513.

У разі виявлення ознак насильства, визначених пунктом 8 розділу I Порядку № 1513, директор зобов'язаний:

1) Невідкладно (у строк, що не перевищує трьох годин з часу виявлення ознак насильства):
• вжити заходів для припинення насильства та унеможливлення повторного вчинення насильства;
• повідомити про це батьків дитини (крім випадку, коли кривдниками дитини є батьки);
• письмово повідомити уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей за місцем розташування закладу освіти з одночасним інформуванням про це територіального органу Національної соціальної сервісної служби України, Державної служби у справах дітей;
• за потреби викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.

2) Не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення скликати засідання комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

У разі виявлення ознак домашнього насильства керівник керується законодавством про запобігання та протидію домашньому насильству.

У разі не виявлення ознак насильства, визначених пунктом 8 розділу I Порядку, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства, після чого вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

10.3. У роботі з випадками булінгу враховуються особливості: фізичного, психологічного, економічного, сексуального насильства, кібербулінгу, інших форм поведінки, що можуть містити ознаки булінгу.

10.4. Визначення наявності або відсутності складу адміністративного правопорушення та притягнення особи до відповідальності здійснюються компетентними органами відповідно до законодавства.

10.5. Заходи, спрямовані на примирення сторін, можуть застосовуватися лише за умов, визначених законодавством, за добровільною згодою постраждалої дитини та її законних представників, за відсутності ризику повторного насильства або заподіяння шкоди та з урахуванням професійної думки практичного психолога.

XI. ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ЛІЦЕЮ

11.1. Соціально-психологічна служба Ліцею у складі практичного психолога та соціального педагога бере участь у запобіганні та протидії насильству, жорстокому поводженню з дітьми та булінгу (цькуванню) відповідно до законодавства України, цього Положення та в межах професійної компетентності.

11.2. Участь соціально-психологічної служби спрямована на: забезпечення психологічної безпеки та підтримки здобувачів освіти; виявлення психологічних і соціальних потреб дитини; запобігання повторній травматизації; надання психологічної та соціально-педагогічної допомоги; сприяння відновленню безпечного освітнього середовища; профілактику повторних випадків насильства та булінгу; психолого-педагогічний і соціально-педагогічний супровід участників освітнього процесу.

11.3. Практичний психолог у межах професійної компетентності:

- здійснює оцінювання психологічних потреб та емоційного стану дитини з дотриманням професійних вимог;
- надає психологічну допомогу та підтримку постраждалій дитині, свідкам, а також іншим учасникам освітнього процесу, які її потребують;
- бере участь у визначенні заходів психолого-педагогічної підтримки, розробляє та/або реалізує профілактичні, корекційно-розвиткові та просвітницькі заходи;
- бере участь у роботі комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми відповідно до своєї професійної компетентності;
- надає комісії професійні рекомендації щодо психологічних потреб дитини та доцільних заходів підтримки;
- за необхідності надає професійну думку щодо психологічних ризиків заходів, спрямованих на примирення сторін;

здійснює психологічний супровід та бере участь у моніторингу ефективності наданої допомоги;

дотримується професійної етики, принципів конфіденційності та вимог законодавства щодо захисту персональних даних.

11.4. Соціальний педагог у межах професійної компетентності:

- оцінює соціальні потреби дитини та фактори соціального середовища, які можуть впливати на її безпеку і благополуччя;
- здійснює соціально-педагогічний супровід постраждалих дітей, свідків та інших учасників освітнього процесу, які потребують допомоги;
- сприяє налагодженню взаємодії між дитиною, батьками або законними представниками, педагогічними працівниками та відповідними службами;

- бере участь у виявленні та аналізі соціальних причин і умов, які можуть сприяти виникненню або повторенню випадків насильства;
- бере участь у розробленні та реалізації заходів соціально-педагогічної підтримки та в роботі комісії;

здійснює профілактичну та просвітницьку роботу з дітьми, батьками та працівниками Ліцею;

- сприяє залученню відповідних служб та фахівців у випадках, коли дитина потребує додаткової соціальної допомоги;
- бере участь у моніторингу ефективності соціально-педагогічного супроводу.

11.5. Практичний психолог та соціальний педагог не здійснюють самостійного розслідування випадків насильства, жорстокого поводження або булінгу (цькування), не встановлюють факт вчинення булінгу, не визначають винуватість особи та не підміняють повноваження комісії, органів Національної поліції, інших компетентних органів або суду.

11.6. Практичний психолог та соціальний педагог не здійснюють допиту дитини. З'ясування обставин випадку здійснюється у межах повноважень та процедур, визначених законодавством. Під час професійної допомоги дитині не допускається необґрунтоване повторне з'ясування травматичних обставин.

11.7. Практичний психолог та соціальний педагог не встановлюють достовірність чи недостовірність повідомлення дитини про можливий випадок насильства, жорстокого поводження або булінгу та не здійснюють його правову кваліфікацію.

11.8. Під час участі у роботі комісії практичний психолог та соціальний педагог надають професійні рекомендації виключно в межах своєї компетентності. Професійна думка фахівця не замінює рішення комісії та не є встановленням факту вчинення булінгу або іншого правопорушення.

11.9. Під час надання психологічної та соціально-педагогічної допомоги забезпечуються конфіденційність інформації, захист персональних даних, повага до гідності дитини, врахування її віку та рівня розвитку, а також принцип недопущення повторної травматизації.

11.10. У разі виникнення ситуації, яка виходить за межі професійної компетентності практичного психолога або соціального педагога, відповідний фахівець рекомендує залучення компетентних спеціалістів та/або відповідних служб відповідно до законодавства.

11.11. Участь практичного психолога та соціального педагога у роботі комісії не позбавляє їх права надавати дитині психологічну або соціально-педагогічну допомогу та здійснювати відповідний супровід, якщо це не створює конфлікту інтересів та відповідає їх професійній компетентності.

XII. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ

12.1. Заходи виховного впливу застосовуються відповідно до Порядку застосування заходів виховного впливу, затвердженого наказом МОН України від 18.06.2026 № 961, у чинній редакції.

12.2. Метою заходів є: припинення небезпечної поведінки; відновлення безпечного середовища; формування навичок ненасильницької поведінки; усунення причин та умов; запобігання повторенню; підтримка постраждалої дитини.

12.3. Заходи можуть передбачати: індивідуальну психологічну допомогу, соціально-педагогічний супровід, корекційну роботу, індивідуальні бесіди, тренінги, роботу з батьками, класом, свідками, інші заходи, передбачені законодавством.

12.4. Заходи виховного впливу не можуть принижувати честь і гідність дитини, передбачати фізичне насильство або створювати додаткову психологічну травму.

XIII. РОБОТА З ПОСТРАЖДАЛОЮ ДИТИНОЮ

13.1. Постраждалій дитині забезпечується: безпека; психологічна підтримка; соціально-педагогічний супровід; за потреби — медична допомога; захист від повторного впливу; можливість висловити свою думку; конфіденційність.

13.2. Під час розгляду випадку забезпечується недопущення повторної травматизації дитини та необґрунтованого повторного опитування щодо обставин події.

13.3. Не допускається перекладання відповідальності за вчинене насильство на постраждалу дитину.

XIV. РОБОТА З ОСОБОЮ, ЯКА ВЧИНИЛА НАСИЛЬСТВО АБО БУЛІНГ

14.1. Заходи щодо особи, яка вчинила насильство або булінг, визначаються з урахуванням: віку, обставин випадку, характеру поведінки, потреб дитини, ризику повторення, вимог законодавства.

14.2. Якщо такою особою є неповнолітній здобувач освіти, основний акцент робиться на безпечній корекції поведінки, формуванні відповідальності та недопущенні повторення.

14.3. Застосування заходів виховного впливу не виключає адміністративної, цивільної чи кримінальної відповідальності у випадках, передбачених законом.

XV. РОБОТА ЗІ СВІДКАМИ ТА ОСВІТНІМ КОЛЕКТИВОМ

15.1. Свідки випадку можуть потребувати психологічної підтримки незалежно від того, чи були вони безпосередньою стороною насильства.

15.2. За необхідності організовується робота з класом, групою або іншим колективом.

15.3. Під час роботи забороняється публічне обговорення персональних обставин конкретної дитини.

XVI. ЯКЩО МОЖЛИВИМ КРИВДНИКОМ Є ПРАЦІВНИК ЛІЦЕЮ

17.1. У разі повідомлення про можливе насильство з боку працівника Ліцею директор забезпечує невідкладне реагування відповідно до законодавства.

17.2. Забезпечується недопущення контакту можливого кривдника з постраждалою дитиною у випадках та порядку, визначених законодавством.

17.3. У випадках, передбачених Порядком № 1513, забезпечується відсторонення відповідного працівника та організація виконання його обов'язків.

17.4. Якщо можливим кривдником є директор Ліцею, повідомлення подається засновнику або уповноваженому ним органу, а також відповідним компетентним органам.

XVII. ЯКЩО МОЖЛИВИМ КРИВДНИКОМ Є БАТЬКИ АБО ЗАКОННІ ПРЕДСТАВНИКИ

18.1. Якщо батьки або законні представники можуть бути кривдниками, їх інформування здійснюється лише з урахуванням безпеки та найкращих інтересів дитини.

18.2. У таких випадках Ліцей діє відповідно до законодавства про охорону дитинства та запобігання і протидію домашньому насильству.

XVIII. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ТА ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

19.1. Усі працівники Ліцею та члени комісії зобов'язані забезпечувати конфіденційність інформації про випадки насильства та жорстокого поводження.

19.2. Не допускається: поширення персональних даних; обговорення конкретного випадку у присутності сторонніх осіб; публічне визначення дитини як «жертви» або «кривдника» до встановлення відповідних обставин; поширення фото, відео або листування; використання інформації для стигматизації.

19.3. Інформація надається лише особам та органам, які мають законні повноваження на її отримання.

XIX. ДОКУМЕНТУВАННЯ

20.1. Ліцей забезпечує документування випадків відповідно до вимог законодавства.

20.2. Документуванню підлягають: повідомлення; факти первинного реагування; рішення директора; матеріали роботи комісії; протоколи; заходи допомоги; заходи виховного впливу; результати моніторингу.

20.3. Форми документів, затверджені законодавством, використовуються без зміни їх змісту.

Зокрема, Порядок № 1513 містить затверджену форму протоколу засідання комісії, перелік телефонів служб допомоги та форму акта про переміщення дитини з відповідного закладу.

XX. МОНІТОРИНГ

21.1. Ліцей здійснює моніторинг: кількості повідомлень; характеру ситуацій; факторів ризику; результативності профілактики; ефективності заходів виховного впливу; ефективності психологічної та соціально-педагогічної допомоги; повторних випадків.

21.2. За результатами моніторингу можуть змінюватися профілактичні заходи, програми підтримки та організація освітнього середовища.

21.3. Комісія здійснює моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів щодо усунення причин насильства та заходів впливу. Це прямо передбачено Порядком № 1513.

XXI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

22.1. Працівники Ліцею несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання обов'язків щодо захисту дітей відповідно до законодавства України.

22.2. Приховування випадків насильства, неналежне реагування або розголошення конфіденційної інформації тягнуть відповідальність у випадках, передбачених законодавством.

XXII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

23.1. Положення схвалюється педагогічною радою та затверджується наказом директора Ліцею.

23.2. Працівники Ліцею ознайомлюються з Положенням під підпис.

23.3. Здобувачі освіти та їхні батьки або законні представники інформуються про основні положення цього документа та способи звернення по допомогу.

23.4. Положення переглядається у разі зміни законодавства, а також за результатами моніторингу ефективності системи запобігання та протидії насильству.

23.5. Невід'ємними складовими цього Положення є:

Порядок реагування на випадки булінгу (цькування);
Порядок застосування заходів виховного впливу;
алгоритми дій працівників Ліцею;
форми документування;
перелік контактів служб допомоги.